

Posudek oponenta habilitačního spisu Mgr. Jana Blümla, Ph.D.

Název práce: *Bohuslav Ondráček a česká pop music: Portrét skladatele v kontextu dějin české populární hudby druhé poloviny 20. století*. Praha: Togga, 2025. 425 s.

Jan Blüml je znám již dlouhou dobu jako přední český odborník, zabývající se výzkumem populární hudby. Habilitační řízení je logickým vyústěním jeho kontinuálního akademického vývoje. Jako habilitační práci předložil komplexní monografii o tvorbě a životě jednoho z nejvýznamnějších skladatelů české populární hudby Bohuslava Ondráčka (1932–1998), zasazenou do širšího kontextu československé populární hudby a kulturní politiky druhé poloviny 20. století. Díky cílevědomé badatelské činnosti a mnoha publikovaným výstupům se při zde mohl opřít o výsledky heuristické práce své a týmů, do nichž byl zapojen (viz výčet archivů na s. 15-16 Úvodu a závěrečný soupis pramenů), stejně jako o některé své dříve zveřejněné texty (např. stať Svaz československých skladatelů a jeho vliv na populární hudbu šedesátých let a kariéru skladatele Bohuslava Ondráčka, *Musicologica Brunensia* 2023). Vedle odkazů na archivní a knižní zdroje text obsahuje též širokou škálu odkazů na dobovou publicistiku, z níž autor dle potřeby cituje ohlasy, doplňující jeho výklad. Autor prokazuje schopnost kritické analýzy pramenů i sekundární literatury a zvládá metodologické postupy muzikologického výzkumu. Text je psán odborným jazykem, pečlivě a terminologicky přesně a přitom čtivě.

Kniha je strukturována chronologicky, s výjimkou závěrečných kapitol věnovaných osobnosti a kompozičnímu stylu Ondráčka. Důkladný je popis jednotlivých rovin a poloh skladatelovy práce a srovnání s Jiřím Šlitrem nebo Karlem Svobodou. Velmi cenný je závěrečný přehledný soupis písní, který je kompilovaný z více zdrojů a tudíž jinde takto nedostupný. Tvůrčí a organizační činnost a přínos umělce se čtenáři vyjevuje nejen v profesích jako klavírista a skladatel, ale také jako metodik, aranžér, kapelník, producent a „talent scout“. Díky tomu též autor věnuje dostatek prostoru pojednáním o souvisejících událostech a institucích. Širší kontext, slíbený v podtitulu knihy, je bohatě naplňován v souvislosti s dobovými agenturami, festivaly, soutěžemi, vydavatelstvími, tištěnými periodiky. Každá konkrétní souvislost se subjektem monografie je rámována širším

pojedením o vývoji toho či onoho jevu (např. muzikálu Čechách). Součástí textu se logicky stávají i podrobné pasáže o zpěvačkách a zpěvácích, s nimiž Ondráček spolupracoval, koncertoval a o nahrávkách, které společně připravili. Autor též důsledně zasazuje příběh skladatele do kontextu politických událostí. Subjekt monografie se vyjevuje jako typický příklad osudu talentovaného československého hudebníka, neustále zápasícího s úředními omezeními a cenzurou možnost uplatnění. V tomto ohledu je zásadní jeho rozhodnutí se zpěvačkou Martou Kubišovou po srpnu 1968, ke kterému by zjevně za svobodných politických okolností nedošlo.

Muzikolog Blüml se vzhledem ke svému serióznímu akademickému přístupu důsledně vyhýbal jakýmkoliv náznakům bulvárního zaměření. Dokonce i milostný poměr Ondráčka s Martou Kubišovou, pro zpěvačku v mnohém iniciační, je zmíněn velmi stručně. V tomto případě by rozvedení romantického diskursu přeci jen mohlo přiblížit a dovysvětlit některé okolnosti společné tvůrčí práce. Podobně je jen okrajově zmíněna skladatelova totální abstinence, aniž by bylo osvětleno, zda má zdravotní, společenské nebo jen chuťové kořeny a okolnosti. Bohaté rozvedení Ondráčkovy rybářské vášně dobře dokresluje skladatelův osobní svéráz. Z mimovolné zmínky o vozu BMW vyplývá, že skladatel ani v období tzv. normalizace a nedostatku nových příležitostí a kontaktu se Západními zakázkami nežil nuzně.

Každý budoucí autor obecněji zaměřeného textu o české populární hudbě, např. právě o festivalech nebo o producerské roli, zde najde řadu ověřených informací i inspiračních podnětů. Jako téma k rozpravě navrhuji otázku, do jaké míry byl Bohuslav Ondráček součástí neoficiálního systému producerských klanů, které si v rámci daných možností socialistického hudebního průmyslu parcelovaly infrastrukturu československé populární hudby.

Práce splňuje požadavky kladené na habilitační práci v oboru muzikologie. Doporučuji ji k obhajobě a následně k udělení titulu docent jejímu autorovi.

V Praze 1. 2. 2026

PhDr. Aleš Opekar, CSc.

Ústav dějin umění AV ČR